

ฉีคราะห์ ร่างกฎหมาย

บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติ
มาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิด
เกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รณกรณ์ บุญมี
อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
เรียบเรียงโดย นางสาวชมพูนุท ตั้งถาวร
นักวิชาการผู้ชำนาญการ สำนักส่งเสริมวิชาการรัฐสภา
สถาบันพระปกเกล้า

บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับ เพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. ได้กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้กระทำความผิดอาญาเกี่ยวกับเพศหรือความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรง โดยกำหนดมาตรการสี่ระดับจากมาตรการที่เบาจนถึงมาตรการที่หนัก ได้แก่ มาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ซึ่งอาจเป็นการใช้มาตรการทางการแพทย์ (มาตรา 19 วรรคสอง) มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ โดยศาลจะมีคำสั่งกำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษตามที่พนักงานอัยการร้องขอ เช่น ห้ามเข้าใกล้ผู้เสียหายจากการกระทำความผิด ห้ามเข้าเขตที่กำหนด หรือให้พักอาศัยในสถานที่กำหนด และมาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษ นอกจากนี้ ร่างกฎหมายดังกล่าวยังกำหนดให้มีมาตรการคุมขังฉุกเฉินเพื่อใช้ในกรณีที่มีเหตุควรเชื่อว่าผู้ถูกเฝ้าระวังจะกระทำความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ทั้งนี้ การกำหนดมาตรการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องสังคมจากผู้กระทำความผิดที่พ้นโทษแล้วแต่อาจมีโอกาที่จะกระทำความผิดซ้ำอีก

แม้ว่าการยกร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะได้มีการศึกษากรณีศึกษาต่างประเทศที่มีการบัญญัติกฎหมายดังกล่าว เช่น กรณีของรัฐวิคตอเรีย ประเทศออสเตรเลีย ประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมนี ตลอดจนการศึกษาหลักสิทธิมนุษยชนตามข้อกำหนดในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR) และความเห็นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Committee, General Comment) ที่กำหนดให้การคุมขังภายหลังพ้นโทษภายใต้เงื่อนไขบางประการ เช่น ต้องใช้การคุมขังเป็นมาตรการสุดท้าย และมีการคุ้มครองสิทธิผู้ถูกคุมขัง เป็นต้น สามารถทำได้ไม่ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณา ร่างกฎหมายฉบับแล้ว สามารถสรุปข้อสังเกตต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้ 3 ประเด็น คือ (1) ประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดความผิดที่อยู่ภายใต้กฎหมายดังกล่าว (2) ประเด็นเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้พ้นโทษที่จะต้องถูกบังคับใช้มาตรการและความเหมาะสมของการบังคับใช้มาตรการ และ (3) ประเด็นเกี่ยวกับคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติ โดยมีรายละเอียดของข้อสังเกตและข้อเสนอดังต่อไปนี้

(1) ประเด็นการกำหนดความผิดที่อยู่ภายใต้บังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติ

มาตรา 3 ของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดความผิดที่อยู่ภายใต้บังคับใช้ของกฎหมาย ซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศและความผิดเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงซึ่งกำหนดในประมวลกฎหมายอาญา คือ ความผิดตามมาตรา 276¹ (ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา) มาตรา 277² (ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา เด็กที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี) มาตรา 278³ (ความผิดฐานทำอนาจารบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป)

¹ ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือ โดยทำให้ผู้อื่นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส และคู่สมรสนั้นยังประสัจจะอยู่กัน ด้วยกันฉันสามีภรรยา ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติ แทนการลงโทษก็ได้ ในกรณีนี้ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกและคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ประสัจจะอยู่กันด้วยกันฉันสามี ภรรยาต่อไป และประสัจจะหย่า ให้คู่สมรสฝ่ายนั้นแจ้งให้ศาลทราบ และให้ศาลแจ้งพนักงานอัยการให้ดำเนินการฟ้องหย่าให้

² ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปี ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือ วัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือ โดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษ จำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีกระทำต่อเด็กซึ่งมีอายุกว่าสิบ สามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นยินยอม ศาลที่มีอำนาจพิจารณาตีเยาวชนและครอบครัวจะพิจารณาให้มีการคุ้มครอง สวัสดิภาพของเด็กผู้ถูกระทำหรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กแทนการลงโทษก็ได้ ในการพิจารณา ของศาล ให้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม ของผู้กระทำความผิดและเด็กผู้ถูกระทำ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำความผิดกับเด็กผู้ถูกระทำ หรือเหตุอันสมควรเพื่อ ประโยชน์ของเด็กผู้ถูกระทำด้วย

ในกรณีที่ได้มีการดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กผู้ถูกระทำหรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการ คุ้มครองเด็กแล้ว ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษ แต่ถ้าการคุ้มครองสวัสดิภาพดังกล่าวไม่สำเร็จ ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิด น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ ในการพิจารณาของศาล ให้คำนึงถึงเหตุตามวรรคห้าด้วย

³ ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะ ที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกิน สองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศล่อลวงอวัยวะเพศ หรือทวารหนักของบุคคลนั้น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา 279⁴ (ความผิดฐานทำอนาจารบุคคลอายุไม่เกิน 15 ปี) มาตรา 280⁵ (ความผิดฐานอนาจาร และทำให้บุคคลนั้นได้รับอันตรายสาหัส) มาตรา 283 ทวิ⁶ (ความผิดฐานพาบุคคลอายุ 15-18 ปี ไปเพื่อการอนาจาร) มาตรา 284⁷ (ความผิดฐานพาบุคคลไปเพื่อการอนาจาร) มาตรา 288⁸ (ความผิดฐานฆ่าคนตาย) มาตรา 289⁹

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

⁴ ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศ ล้วงล้าอวัยวะเพศหรือทวารหนักของเด็กนั้น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่ เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสี่หรือวรรคห้า ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

⁵ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๘ หรือมาตรา ๒๗๙ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

(๑) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(๒) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

⁶ ผู้ใดพาบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อการอนาจาร แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรกหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติในวรรคแรกหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ความผิดตามวรรคแรกและวรรคสามเฉพาะกรณีที่กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี เป็นความผิดอันยอมความได้

⁷ ผู้ใดพาผู้อื่นไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวงขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พาไปนั้น

ความผิดตามมาตรานี้ เป็นความผิดอันยอมความได้

⁸ ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี

⁹ ผู้ใด

(เหตุฉกรรจ์ของความผิดตามมาตรา 288 ซึ่งทำให้ได้รับโทษหนักขึ้น) มาตรา 290¹⁰ (ความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนถึงแก่ความตาย) มาตรา 297¹¹ (ความผิดฐานทำร้ายร่างกายได้รับอันตรายสาหัส) มาตรา 298¹² (ความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตรายสาหัสแต่กระทำในลักษณะของมาตรา 289) และมาตรา 313¹³ (ความผิดฐานจับผู้อื่นไปเรียกค่าไถ่) อย่างไรก็ตาม การบัญญัติเกี่ยวกับฐานความผิดดังกล่าวมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1.1) การกำหนดความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 280 ในมาตรา 3

บทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญามาตรา 280 ไม่ใช่บทบัญญัติที่กำหนดเรื่องฐานความผิด แต่เป็นบทที่กำหนดผลที่จะทำให้การกระทำความผิดตามมาตรา 278 และมาตรา 279 จะต้องได้รับโทษหนักขึ้นหรือที่เรียกว่า “บทเพิ่มโทษ” อันเนื่องมาจากผลที่เกิดจากการกระทำความผิดนั้นเป็นผลฉกรรจ์ ซึ่งจะทำให้

-
- (๑) ฆ่าบุพการี
 - (๒) ฆ่าเจ้าพนักงาน ซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำ หรือได้กระทำการตามหน้าที่
 - (๓) ฆ่าผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน ในการที่เจ้าพนักงานนั้นกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่บุคคลนั้นจะช่วยหรือได้ช่วยเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว
 - (๔) ฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน
 - (๕) ฆ่าผู้อื่นโดยทรามานหรือโดยกระทำทารุณโหดร้าย
 - (๖) ฆ่าผู้อื่นเพื่อเตรียมการ หรือเพื่อความสะดวกในการที่จะกระทำความผิดอย่างอื่น หรือ
 - (๗) ฆ่าผู้อื่นเพื่อจะเอา หรือเอาไว้ซึ่งผลประโยชน์อันเกิดแต่การที่ตนได้กระทำความผิดอื่น เพื่อปกปิดความผิดอื่นของตน หรือเพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นอาญาในความผิดอื่นที่ตนได้กระทำไว้
- ต้องระวางโทษประหารชีวิต

¹⁰ ผู้ใดมิได้มีเจตนาฆ่า แต่ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะประการหนึ่งประการใด ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๙ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงยี่สิบปี

¹¹ ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย จนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายรับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

¹² ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๒๘๗ ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะประการหนึ่งประการใดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๙ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท

¹³ ผู้ใดเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าไถ่

- (๑) เอาตัวเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีไป
- (๒) เอาตัวบุคคลอายุกว่าสิบห้าปีไป โดยใช้ขุบายหลอกลวง ชูเชื้อ ใช้อำนาจประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด หรือ
- (๓) หน่วงเหนี่ยวหรือกักขังบุคคลใด

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นเหตุให้ผู้ถูกเอาตัวไป ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยว หรือผู้ถูกกักขังนั้นรับอันตรายสาหัส หรือเป็นการกระทำโดยทรามาน หรือโดยทารุณโหดร้าย จนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำนั้นรับอันตรายแก่กาย หรือจิตใจ ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดนั้นเป็นเหตุให้ผู้ถูกเอาตัวไป ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยว หรือผู้ถูกกักขังนั้นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต

เกิดการตั้งคำถามได้ว่า เหตุใดจึงนำบทเพิ่มโทษมาบัญญัติในมาตรา 3 ซึ่งเป็นบทที่กำหนดความผิด หรืออาจเกิดคำถามตามมาได้ว่า เหตุใดจึงไม่นำมาตรา 277 ทวิ และมาตรา 277 ตรี ซึ่งเป็นบทเพิ่มโทษของมาตรา 276 และมาตรา 277 และบัญญัติในทำนองเดียวกับมาตรา 280 หรือบทเพิ่มโทษที่เกิดจากผลกรรจ์อื่น ๆ เช่น มาตรา 280/1 มาบัญญัติด้วย

ดังนั้น ในส่วนนี้ จึงมีข้อเสนอในการปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าว 2 ทางเลือก คือ

- 1) ตัดบทบัญญัติมาตรา 280 ออกจากมาตรา 3 หรือ
- 2) บัญญัติเพิ่มมาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตรี หรือเพิ่มมาตรา 280/1 ลงในมาตรา 3 ด้วย

(1.2) การกำหนดความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 283 ทวิ ในมาตรา 3

บทบัญญัติมาตรา 283 ทวิ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดความผิดและโทษสำหรับการพาบุคคลที่อายุเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ไปเพื่อการอนาจาร และวรรคสองของมาตราดังกล่าวก็กำหนดความผิดและโทษสำหรับการกระทำต่อเด็กที่อายุไม่เกิน 15 ปี แต่บทบัญญัติมาตรา 283 วรรคสอง ที่กำหนดความผิดและโทษสำหรับผู้ที่เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาบุคคลอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ไปเพื่อการอนาจารและการอนาจารนั้น เป็นการสนองความใคร่ของผู้อื่น และวรรคสองกำหนดความผิดและโทษสำหรับการกระทำต่อเด็กที่อายุไม่เกิน 15 ปี กลับไม่ได้บัญญัติในมาตรา 3 เพื่อให้หน้าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้มาใช้บังคับด้วย ทั้งที่ความผิดตามมาตรา 283 วรรคสองและวรรคสาม มีลักษณะที่ร้ายแรงใกล้เคียงหรืออาจจะร้ายแรงกว่ามาตรา 283 ทวิ

ดังนั้น ในประเด็นนี้ จึงขอเสนอให้เพิ่มมาตรา 283 วรรคสองและวรรคสาม ในมาตรา 3

(1.3) การกำหนดความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 284 ในมาตรา 3

มาตรา 284 เป็นการกำหนดความผิดและโทษกรณีที่พาผู้อื่นไปเพื่อการอนาจารโดยใช้อุบาย หลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจประการอื่น แต่บทบัญญัติมาตรา 282 ซึ่งกำหนดความผิดและโทษในกรณีดังกล่าวสำหรับการทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น กลับไม่ถูกบัญญัติในมาตรา 3 ทั้งที่ความผิดตามมาตรา 282 ก็มีลักษณะที่ร้ายแรงใกล้เคียงหรือร้ายแรงกว่ามาตรา 284 เช่นกัน

ดังนั้น ในประเด็นนี้ จึงเสนอให้เพิ่มมาตรา 282 ในมาตรา 3

(2) ประเด็นเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกเฝ้าระวังที่จะต้องถูกบังคับใช้มาตรการและความเหมาะสมของการบังคับใช้มาตรการ

แม้ว่าโดยภาพรวมแล้ว การกำหนดการใช้มาตรการดังกล่าวจะมีความสอดคล้องกับหลักของกติกา ระหว่างประเทศดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น แต่เมื่อพิจารณาส่วนของการกำหนดมาตรการคุมขังภายหลังการพ้นโทษ และการคุมขังฉุกเฉิน ดังนี้

(2.1) การบัญญัติบทบัญญัติมาตรา 28

มาตรา 28 บัญญัติว่า “ศาลอาจมีคำสั่งให้ใช้มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษแก่นักโทษเด็ดขาด.... ตั้งแต่วันพ้นโทษหรือภายหลังพ้นโทษเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำตามที่พนักงานอัยการร้องขอ หากศาลเห็นว่า**มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้้นั้นจะไปกระทำความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 และไม่มีมาตรการอื่นใดที่อาจป้องกันมิให้ผู้้นั้นไปกระทำความผิดได้**”

ทั้งนี้ แม้ว่าการบัญญัติบทบัญญัติดังกล่าวในภาพรวมแล้วถือว่าบัญญัติได้เหมาะสม แต่ก็มีข้อสังเกตต่อการใช้ถ้อยคำในบทบัญญัติสองประการ คือ หนึ่ง การบัญญัติเพียงว่า “มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า...” ซึ่งการบัญญัติดังกล่าวทำให้ขาดความชัดเจนว่าศาลจะใช้มาตรฐานการพิสูจน์อย่างไร นอกจากนี้ ถ้าหากพิจารณาหลักทางกฎหมายอาญาแล้ว โดยปกติการลงโทษทางอาญาจะต้องใช้การพิสูจน์จนสิ้นข้อสงสัยอันสมควร (beyond the reasonable doubt) และในกรณีนี้ อาจไม่จำเป็นต้องใช้มาตรฐานสูงเท่ากับการพิจารณาทางอาญา แต่ก็ควรจะสูงกว่าการบัญญัติเพียงว่า “มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า...” ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตรฐานการพิสูจน์ทางแพ่ง ทั้งที่การใช้มาตรการคุมขังภายหลังการพ้นโทษเป็นมาตรการที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลโดยที่บุคคลนั้นยังไม่ได้เกิดการกระทำความผิดซ้ำ และในกรณีนี้ นักวิชาการด้านกฎหมายอาญาอย่าง Ashworth และ Zedner ก็ได้เสนอว่าในกรณีดังกล่าวควรกำหนดมาตรฐานการพิสูจน์เป็น “highly likely”¹⁴ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงมาตรฐานการพิสูจน์ว่าจะต้องมีความเป็นไปได้เป็นอย่างดีมากกว่าจะมีการกระทำความผิดซ้ำอีก ดังนั้น ในประเด็นนี้ จึงขอเสนอให้แก้คำว่า “มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า...” เป็น “มีเหตุอันควรเชื่อได้อย่างยิ่งว่า...”

สอง การบัญญัติโดยใช้ถ้อยคำว่า “...ไม่มีมาตรการอื่นใดที่อาจป้องกันมิให้ผู้้นั้นไปกระทำความผิดได้” ควรบัญญัติให้ชัดเจนว่า “...ไม่มีมาตรการอื่นใดที่**กระทบสิทธิต่อผู้้นั้นน้อยกว่าที่อาจป้องกันมิให้ผู้้นั้นไปกระทำความผิดได้**” ซึ่งจะเป็นการเน้นให้เห็นว่าการเลือกใช้มาตรการคุมขังหลังการพ้นโทษนั้น จะต้องเป็นทางออกสุดท้ายในเมื่อไม่สามารถมีวิธีการอื่นใดที่จะกระทบสิทธิของผู้พ้นโทษได้น้อยกว่าและสามารถป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำได้อีกแล้ว และยังเป็นถ้อยคำที่สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ¹⁵ และเป็นถ้อยคำที่เคยถูกใช้ในการวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวข้องด้วย¹⁶

(2.2) การกำหนดระยะเวลาในมาตรา 33

¹⁴ Ashworth and Zedner, preventive justice, 168–9; Morse, ‘Preventive Confinement of Dangerous Offenders’, 69; Slobogin, ‘A Jurisprudence of Dangerousness’, 20.

¹⁵ Human Rights Committee, General Comment No. 35, United nations, International Covenant on Civil and Political Rights, Paragraph 15.

¹⁶ Tillman v Australia, UN Doc CCPR/C/98/D/1635/2007 (12 April 2010) Fardon v Australia, UN Doc CCPR/C/98/D/1629/2007 (12 April 2010) ย่อหน้า 7.4

บทบัญญัติมาตรา 33 กำหนดขอบเขตของระยะเวลาว่าศาลจะสั่งใช้มาตรการคุมขังนักโทษเด็ดขาด ภายหลังพ้นโทษแก่ผู้ถูกเฝ้าระวังได้จะต้องมีกำหนดเวลาไม่เกิน 3 ปี นับแต่วันที่ถูกลงโทษ และถ้าหากศาล เคยมีคำสั่งให้ใช้มาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำอย่างอื่นแล้ว เมื่อนับเวลารวมกันจะต้องไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่พ้นโทษ ซึ่งเห็นว่าการกำหนดเวลาดังกล่าวอาจจะสั้นเกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากเป็นกรณี ที่อาจเกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศหรือการใช้ความรุนแรงซ้ำอันเนื่องมาจากผู้ถูกเฝ้าระวังนั้น มีความผิดปกติทางจิตที่โดยทั่วไปแล้วควรจะมีการรักษาให้หายก่อนที่จะพ้นจากการคุมขัง และส่วนใหญ่ การรักษาอาการป่วยทางจิตดังกล่าวอาจจะไม่สามารถหายได้ภายในเวลา 3-5 ปี ดังนั้น อาจจะมีการกำหนด ระยะเวลาานานกว่านี้ได้ เพียงแต่จะต้องมีมาตรการในการทบทวนที่ถี่มากยิ่งขึ้น ซึ่งก็จะถือว่าเป็นการคุ้มครอง สิทธิของผู้ถูกเฝ้าระวังที่เพียงพอแล้ว ดังนั้น ในประเด็นนี้ จึงขอเสนอให้กำหนดระยะเวลาให้นานยิ่งขึ้น และ กำหนดมาตรการในการทบทวนพฤติกรรมของผู้ถูกเฝ้าระวังให้บ่อยขึ้น

(2.3) ประเด็นเกี่ยวกับการบัญญัติคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกเฝ้าระวัง

ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้บัญญัติสิทธิของผู้ถูกเฝ้าระวังไว้อย่างชัดเจนเหมือนการบัญญัติสิทธิ ของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และแม้ว่าจะมี การบัญญัติไว้ในมาตรา 6 ว่า บทบัญญัติหรือวิธีพิจารณาใดซึ่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้บัญญัติไว้ ให้นำบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดแย้งกับร่างพระราชบัญญัตินั้น แต่ก็อาจทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้ได้ เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่ได้มี บทบัญญัติที่จะใช้กับกรณีดังกล่าวโดยตรง ดังนั้น ในส่วนของการคุ้มครองสิทธิตามที่บัญญัติในประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 7/1 ซึ่งบัญญัติว่า

“ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูก จับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรกและให้ผู้ถูกจับหรือ ผู้ต้องหามีสิทธิดังต่อไปนี้ด้วย

- (1) พบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
- (2) ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
- (3) ได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
- (4) ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือ ผู้ต้องหานั้นทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง”

จึงควรนำมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ด้วย เพื่อให้เกิดความชัดเจน

(2.4) ประเด็นเกี่ยวกับการบัญญัติมาตรา 37

บทบัญญัติมาตรา 37 บัญญัติว่า “กรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ถูกเฝ้าระวังจะกระทำความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 3 และมีเหตุฉุกเฉิน หากไม่มีมาตรการอื่นใดที่อาจป้องกันมิให้ผู้ถูกเฝ้าระวังกระทำความผิดดังกล่าวได้.....ศาลอาจสั่งคุมขังฉุกเฉินผู้ถูกเฝ้าระวังได้ไม่เกินเจ็ดวัน นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง” การบัญญัติดังกล่าวมีข้อสังเกตที่จะต้องพิจารณาสามประเด็น คือ หนึ่ง มาตรฐานในการพิสูจน์ซึ่งควรใช้มาตรฐานการพิสูจน์ที่สูงกว่า “มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า...” เช่นเดียวกับที่กล่าวไปในประเด็นที่ (2.1)

ข้อสังเกตประการที่สอง คือ การกำหนดระยะเวลาให้สามารถคุมขังฉุกเฉินได้ถึง 7 วันนั้น อาจเป็นระยะเวลาที่ยาวนานเกินไปและจะกลายเป็นการกระทบสิทธิที่ขัดต่อหลักความได้สัดส่วน เนื่องจากในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น กำหนดให้สามารถควบคุมตัวผู้ถูกจับได้ไม่เกิน 48 ชั่วโมง¹⁷ ทั้งที่การบังคับใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าวเป็นการบังคับใช้ในกรณีที่เกิดการกระทำความผิดแล้ว แต่การใช้มาตรการคุมขังฉุกเฉินเป็นกรณีที่ยังไม่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น แต่กลับให้สามารถคุมขังฉุกเฉินได้ถึง 7 วัน

ข้อสังเกตประการที่สาม คือ ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 46¹⁸ ได้บัญญัติเรื่องการทำทัณฑ์บนในกรณีที่พนักงานอัยการได้เสนอว่าบุคคลใดจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น หรือจะกระทำการใดให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดลอมหรือทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดลอมและทรัพยากรธรรมชาติ ไว้อยู่แล้ว จึงควรพิจารณาว่ามีโอกาสที่จะเกิดการบังคับใช้ที่ซ้ำซ้อนกันหรือไม่

(3) ประเด็นเกี่ยวกับคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้กำหนดให้มีการตั้งคณะกรรมการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ โดยมาตรา 9 ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไว้เพื่อให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีความเป็นกลางในการพิจารณา อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งต้องการให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีความเป็นกลางในการพิจารณาเช่นกัน และเมื่อนำบทบัญญัติ

¹⁷ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 87 วรรคสอง

¹⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 46

“ถ้าความปรากฏแก่ศาลตามข้อเสนอของพนักงานอัยการว่าผู้ใดจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น หรือจะกระทำการใดให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดลอมหรือทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดลอมและทรัพยากรธรรมชาติ ในการพิจารณาความผิดใด ไม่ว่าศาลจะลงโทษผู้ถูกฟ้องหรือไม่ก็ตาม เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ถูกฟ้องน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น หรือจะกระทำความผิดให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดลอมหรือทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดลอมและทรัพยากรธรรมชาติ ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งผู้นั้นให้ทำทัณฑ์บนโดยกำหนดจำนวนเงินไม่เกินกว่าห้าหมื่นบาทว่าผู้นั้นจะไม่ก่อเหตุร้ายหรือจะไม่กระทำความผิดดังกล่าวแล้ว ตลอดเวลาที่ศาลกำหนด แต่ไม่เกินสองปี และจะสั่งให้มีประกันด้วยหรือไม่ก็ได้

ถ้าผู้นั้นไม่ยอมทำทัณฑ์บนหรือหาประกันไม่ได้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งกักขังผู้นั้นจนกว่าจะทำทัณฑ์บนหรือหาประกันได้ แต่ไม่ให้กักขังเกินกว่าหกเดือน หรือจะสั่งห้ามผู้นั้นเข้าในเขตกำหนดตามมาตรา ๔๕ ก็ได้

การกระทำของผู้ซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีมิให้อยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติตามมาตรานี้”

ของพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับพิจารณาประกอบกับร่างพระราชบัญญัติ ฯ มาตรา 9 แล้ว จึงขอตั้งข้อสังเกตต่อการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำ ดังนี้

(3.1) การไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองตามมาตรา 9 (3)

บทบัญญัติมาตรา 9 (3) กำหนดลักษณะต้องห้ามเพื่อไม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสียทางการเมือง โดยบัญญัติห้ามกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติกำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะกำหนดห้ามกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาพรรคการเมืองด้วย เนื่องจากในบางกรณี นักการเมืองอาจไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองแต่เป็นที่ปรึกษาพรรคการเมือง ดังนั้น ถ้าหากร่างพระราชบัญญัติ ฯ มาตรา 9 (3) มีจุดประสงค์ต้องการให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองแล้ว ก็ควรกำหนดตำแหน่งที่ปรึกษาพรรคการเมืองเป็นคุณสมบัติต้องห้ามด้วย

(3.2) การบัญญัติลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 9 (4)

บทบัญญัติมาตรา 9 (4) กำหนดห้ามกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นข้าราชการที่มีตำแหน่งเงินเดือนประจำ เว้นแต่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในมหาวิทยาลัย แต่ควรจะปรับบทบัญญัติดังกล่าวให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 โดยปรับเป็น “ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ”

(3.3) การบัญญัติลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 9 (5)

บทบัญญัติมาตรา 9 (5) กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่เป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งหมายถึงเฉพาะการล้มละลายที่เกิดขึ้นในช่วงดำรงตำแหน่งกรรมการเท่านั้น แต่ไม่ห้ามบุคคลที่เคยล้มละลายโดยทุจริต ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่อาจไม่น่าไว้วางใจ ดังนั้น จึงเสนอให้ปรับให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 โดยปรับเป็น “ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต”

(3.4) การกำหนดลักษณะต้องห้ามในมาตรา 9 (8)

มาตรา 9 (8) กำหนดให้กรรมการจะต้องไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะกระทำผิดวินัย ซึ่งจะไม่รวมการถูกไล่ออกจากหน่วยงานเอกชน ทั้งที่บางกรณีการถูกไล่ออกจากหน่วยงานเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การถูกไล่ออกเพราะทุจริตในหน้าที่ ก็ทำให้บุคคลนั้นไม่สมควรได้รับความไว้วางใจในการเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเช่นกัน ดังนั้น จึงเสนอให้ปรับ

ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 โดยปรับเป็น “ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง”

(3.5) การกำหนดลักษณะต้องห้ามเกี่ยวกับการถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามกฎหมาย

บทบัญญัติมาตรา 9 ไม่ได้กำหนดลักษณะต้องห้ามเกี่ยวกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามกฎหมาย ซึ่งการถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งอาจเนื่องมาจากเหตุที่ทำให้บุคคลดังกล่าวไม่สมควรได้รับความไว้วางใจหรือไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิก็ได้ ดังนั้นจึงเสนอให้เพิ่มเป็น มาตรา 9 (9) คือ “ไม่เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามกฎหมาย”

บทสรุป

จากข้อสังเกตข้างต้น สามารถสรุปข้อเสนอแนะได้ ดังต่อไปนี้

1. ตัดบทบัญญัติมาตรา 280 ออกจากมาตรา 3 หรือ บัญญัติเพิ่มมาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตรี หรือเพิ่มมาตรา 280/1 ลงในมาตรา 3 ด้วย
2. เพิ่มมาตรา 283 วรรคสองและวรรคสาม ในมาตรา 3
3. เพิ่มมาตรา 282 ในมาตรา 3
4. แก้คำว่า “มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า...” ในมาตรา 28 เป็น “มีเหตุอันควรเชื่อได้อย่างยิ่งว่า....”
5. แก้ถ้อยคำว่า “...ไม่มีมาตรการอื่นใดที่อาจป้องกันมิให้ผู้นั้นไปกระทำความผิดได้” ในมาตรา 28 เป็น “...ไม่มีมาตรการอื่นใดที่กระทบสิทธิต่อผู้นั้นน้อยกว่าที่อาจป้องกันมิให้ผู้นั้นไปกระทำความผิดได้”
6. กำหนดระยะเวลาในมาตรา 33 ให้นานยิ่งขึ้น และกำหนดมาตรการในการทบทวนพฤติกรรมของผู้ถูกเฝ้าระวังให้บ่อยขึ้น
7. นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 7/1 มาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย เพื่อให้เกิดความชัดเจน
8. ทบทวนบทบัญญัติในมาตรา 37 ทั้งในประเด็นระยะเวลา และความซ้ำซ้อนกับมาตรา 46 แห่งประมวลกฎหมายอาญา
9. บัญญัติคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ดังที่ได้เสนอไว้ข้างต้นในประเด็นที่ 3

เอกสารอ้างอิง

ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

Human Rights Committee, General Comment No. 35, United nations, International Covenant on Civil and Political Rights, Paragraph 15.

Ashworth and Zedner, preventive justice,

Morse, 'Preventive Confinement of Dangerous Offenders'

Slobogin, 'A Jurisprudence of Dangerousness'

Tillman v Australia, UN Doc CCPR/C/98/D/1635/2007 (12 April 2010)

Fardon v Australia, UN Doc CCPR/C/98/D/1629/2007 (12 April 2010) (ย่อหน้า 7.4)